

Terugblik VTE beleid Noord-Brabant 2020-2021

Monitor VTE Noord-Brabant

Verbinden, versterken, verwonderen: Wij verbinden partners en projecten, we versterken de vrijetijdssector en we verwonderen onze bezoekers en inwoners met al het moois dat gemaakt en ontdekt kan worden in Brabant, schrijven we in ons onlangs verschenen Meerjareavisie 2022-2025. Want ondanks dat het bijzondere tijden zijn, kijken we bij VisitBrabant graag vooruit en maken we plannen voor de toekomst.

Tegelijkertijd beseffen we ons dat de impact van corona op de Brabantse vrijetijdssector groot is, dat ondernemers hard getroffen zijn, dat deuren gesloten bleven en bedden leeg. De groei van toerisme kwam in maart 2020 abrupt tot stilstand en dat hebben we gemerkt. In deze notitie beschrijven we wat dat betekende voor de ontwikkeling en de voortgang van de sector en hoe we daarop ingespeeld hebben met onze activiteiten. Ook beschrijven we de landelijke prognoses voor het herstel van de sector en maken we een doorvertaling naar de betekenis voor Brabant.

Deze monitor is opgesteld aan de hand van de kwantitatieve en kwalitatieve analyses door Bureau voor Ruimte & Vrije tijd.

1. VisitBrabant in coronatijd

De impact van corona op de activiteiten van VisitBrabant

In 2021 berichtten media herhaaldelijk over toerisme in Noord-Brabant. Zo kopte Omroep Brabant in januari over drukte in de natuurgebieden ('Kom niet meer naar 't bos, het is te vol'), schreef de omroep in de zomer over topdrukke op Brabantse campings ('Tot het einde van de zomervakantie vol') en schreef BN DeStem in de herfst over het wegblijven van buitenlandse toeristen en de toename van dagjesmensen en vakanties in eigen land.

Het grote belang van de vrijetijdssector voor de landelijke, provinciale en lokale economie is, net als in 2020, zichtbaar. De gevolgen voor de sector zijn direct voelbaar. En juist daarom zaten we niet stil. In deze paragraaf beschrijven we een paar hoogtepunten uit onze activiteiten van 2021 en wat we als VisitBrabant hebben gedaan om de sector te steunen.

- ✉ **Campagne:** de campagne 'Hier moet je zijn in Brabant' werd in 2021 succesvol voortgezet, aansluitend op de landelijke campagne van het NBTC. Hiermee zetten we samen Brabant als toeristische bestemming stevig op de kaart en krijgen Brabantse vrijetijdsondernemers het podium dat ze verdienen. Met de input van gemeenten, toeristische organisaties en ondernemers presenteren we Brabant op allerlei relevante platformen en in de media in binnen- en buitenland, online en offline. Alleen al in 2020 bereikte de campagne meer dan 42 miljoen mensen in NL, BE en DE. Enkele cijfers over 2021:
 - **Alle pijlen op Brabant:** in de zomer gaven we de campagne extra gas door de knalrode grote pijl (5,5 meter, 7000 kilo, 'Hier moet je zijn in Brabant') door de provincie te laten reizen. We richtten de pijlen letterlijk op het vrijetijdsaanbod in Brabant, om te laten zien dat Brabant de bestemming is voor een onvergetelijk dagje uit, weekendje weg of vakantie. Zowel voor

VISIT BRABANT

bezoekers als inwoners. Ook plaatsten we midden in de nacht bij 250 deelnemende ondernemers stoepborden met de rode, opvallende pijl.

- **Inspireren:** Onze businesspartners speelden in het najaar van 2021 de hoofdrol in de nieuwe fase van de 'Hier moet je zijn in Brabant' campagne. Verpakt in elf meerdaagse belevingen, promoten we onze partners via media in Nederland, België en Duitsland.
 - **Buitenlands bezoek stimuleren:** Met inzet van publicaties en ludieke acties lieten we in 2021 onze buurlanden zien wat Brabant te bieden heeft. Juist om Brabant 'top of mind' te houden bij onze bureaus en te inspireren voor een bezoek aan Brabant, na corona. Zo reden we onder meer de grens over voor een promotour (bekijk hier de *aftermovie*: <https://youtu.be/GBjqKBueU3A>).
 - **Samenwerking publiciteit:** in het kader van #hiermoetjiezijninbrabant zochten we de samenwerking op met BN-ers Bas Smit en Nicolette van Dam. In hun boek 'Nederland heeft Alles' tippen zij hun lezers over de mooiste plekken in Brabant: "Het groen ligt letterlijk overal om de hoek, net als de vele bourgondische hotspots. In Brabant gaan cultuur & natuur, historie & hip en gastronomie & gastvrijheid hand in hand; of je nu eet in een kas of in een sterrenrestaurant." Inmiddels zijn er meer dan 80.000 boeken verkocht en worden de volgende 50.000 exemplaren gedrukt.
- ✂ **Routebureau:** er werd meer dan ooit gefietst en gewandeld in Brabant: VisitBrabant Routebureau zag een explosieve stijging in het aantal geplande wandel- en fietsroutes via de online routeplanner (www.routesinbrabant.nl). We spelen daar op in met thema- en belevingsroutes. De fietser of wandelaar krijgt een mooi verhaal over de streek of geschiedenis te horen en we nodigen ondernemers uit daarop in te spelen, bijvoorbeeld door Fietscafé te worden.
 - ✂ **Ondernemerschap:** In maart ging VisitBrabant live tijdens het online event 'T-Tijd | Tijd voor Toerisme'. Met ruim 250 deelnemende ondernemers behandelden we de tips en tools ter voorbereiding op het moment dat de sector weer 'open' mocht.
 - ✂ **Ondernemerschap:** In samenwerking met VisitBrabant heeft Ticketsplus, speciaal voor Brabantse verblijfsaccommodaties, het online platform BrabantTicket ontwikkeld. Aangesloten accommodaties kunnen hiermee eenvoudig tickets boeken voor Brabantse uitstapjes voor hun gasten, tegen een aantrekkelijk tarief. Samen versterken we zo het Brabantse netwerk.
 - ✂ **Convention markt:** Met het oog op herstel hebben we ons meer dan ooit gericht op lokale markten, zo ook met zakelijk toerisme. In een speciale campagne, met onze partners in de hoofdrol, riepen we het Brabantse bedrijfsleven op weer zakelijke live bijeenkomsten te gaan plannen, en deze vooral in Brabant te organiseren (boek lokaal).
 - ✂ **Samen slimmer:** Ook in 2021 haalden we kennis op en deelden we deze met onze partners. Zo verscheen het rapport 'Kennis over routestructuren in Brabant' en schreven we 'Trends en ontwikkelingen in het coronatijdperk' om onze partners te informeren en inspireren. Zo blijkt onder meer dat Brabant met recht dé toonaangevende fiets- en wandelprovincie van Nederland genoemd kan worden. Onze provincie scoort bovengemiddeld op het aantal ondernomen fiets- en wandeltochten, de duur van een tocht en de bestedingen onderweg. Dit blijkt uit onderzoek door Breda University of Applied Sciences (BUAs) in opdracht van VisitBrabant Routebureau.
 - ✂ **Samenwerking:** Toerisme in Brabant verdient meer aandacht vanuit Den Haag, vinden wij. En daarin staan we niet alleen. In oktober riepen we, samen met veertien destiniemetingorganisaties, Den Haag op meer geld en aandacht te besteden aan toerisme en in te zetten op de Nationaal Toerisme-transitieplan.

2. Monitoring 2020 – korte terugblik

De vrijetijdseconomie in het eerste coronajaar

Doorgaans blikken we in deze notitie terug op de ontwikkelingen in het voorgaande, *volledige* jaar. Ondanks dat 2020 alweer ver achter ons ligt, vinden we het belangrijk om kort terug te blikken. Zodat we vervolgens prognoses kunnen maken van de vrijetijdseconomie ná corona. In 2020 lag onze focus, samen met provincie, gemeenten, regio's, streken en ondernemers, op het ondersteunen van de vrijetijdssector. We lichten hieronder de belangrijkste en opvallendste resultaten uit¹.

- ✎ **Forse daling bezoek in 2020:** Noord-Brabant ontving in 2020 2,7 miljoen gasten uit binnen- en buitenland, die samen ruim 8,1 miljoen overnachtingen doorbrachten in de provincie. Ter vergelijking: in 2019 kwamen bijna 4,4 miljoen gasten die goed waren voor 11,4 miljoen overnachtingen. Dat betekent dat er in 2020 38% minder gasten en 29% minder overnachtingen in Noord-Brabant werden doorgebracht dan in 2019. Alleen in Noord-Holland (-59%) en Zuid-Holland (-43%) daalde het aantal gasten sterker. De ene provincie werd harder geraakt dan de ander. Noord-Brabant zakte zodoende in omvang van het aantal gasten van de 3^e positie in 2019, naar de 5^e positie in 2020.
- ✎ **Grootste daling bij buitenlands bezoek:** Voorheen was het nog een flinke groeiemarkt, maar in 2020 liet het inkomend toerisme ongekend lage aantallen zien. Het aantal buitenlandse gasten daalde met 59%, het aantal overnachtingen van buitenlandse gasten met 56% ten opzichte van 2019. Dat is iets minder sterk dan de landelijke daling (-64% gasten, -59% overnachtingen).
- ✎ **Ondanks goede zomer, daling van binnenlands bezoek op jaarbasis:** Als gevolg van de coronamaatregelen bleven Nederlanders meer in eigen land en dan met name bij de verblijfsrecreatie. Ondanks positieve berichten in de media zoals 'Toerist in eigen land spekt kas: 'De weg naar boven lijkt heel voorzichtig ingezet'' (AD), sloot 2020 af met negatieve cijfers voor binnenlands toerisme. In Brabant nam het binnenlands bezoek af met 28% gasten en 19% overnachtingen ten opzichte 2019. Brabant liet, evenals Noord-Holland en Zuid-Holland, een sterkere daling zien dan gemiddeld in Nederland (-22% gasten, -11% overnachtingen).
- ✎ **Zakelijke bezoekers:** Het aantal zakelijke overnachtingen in Noord-Brabant liep in 2020 sterk terug (-56%), maar bleef onder de gemiddelde daling van Nederland (-62%). In de provincies Gelderland, Zuid-Holland, Flevoland en Noord-Holland was de daling sterker dan in Noord-Brabant. Zodoende behield Brabant de 3^e positie van alle provincies qua omvang van het aantal zakelijke overnachtingen in hotels.
- ✎ **Bestedingen en banen:** In 2020 daalde het aantal banen binnen de gastvrijheidssector in Brabant met 12,8% ten opzichte van 2019. De grootste daling is te zien binnen de horeca (-15%) en toerismesector (-13%). Dat is vergelijkbaar met de landelijke ontwikkelingen (Arbeidsmarktmonitor 2021). Overigens verwacht KHN dat dit tijdelijk is en dat werkgelegenheid zich herstelt zodra horeca weer opengaat, zoals in 2021 ook gebleken is. Uit berekeningen en schattingen van BUAs komt naar voren dat de toegevoegde waarde van de toerisme- en recreatiesector in Noord-Brabant in 2020 mogelijk met ruim een miljard euro gedaald is ten opzichte van 2019 (-40%).
- ✎ **Shortbreaks:** Shortbreaks zijn vakanties van 2 tot 4 dagen, waarmee Brabant zich in het verleden steeds sterker wist te profileren. Als gevolg van de pandemie nam de gemiddelde verblijfsduur in Nederland weer toe, en zo ook in Brabant. Met name Nederlanders die in Brabant hun vakantie doorbrachten,

¹ De bronnen die ons doorgaans inzicht geven in de ontwikkelingen van onze KPI's, zoals het ContinuVakantieOnderzoek (CVO) en ContinuVrijetijdOnderzoek (CVTO) zijn niet meer beschikbaar, als gevolg van het beëindigen van de joint venture NBTC-NIPO Research. Er wordt op dit moment nog gewerkt aan alternatieven. Kortom: veel van de eerder gebruikte bronnen voor Brabant zijn nu niet voorhanden en alternatieven zijn nog niet concreet of opgeleverd. Daarom ziet deze paragraaf er anders uit dan voorgaande jaren, en rapporteren we alleen over datgene wat wel bekend is.

VISIT BRABANT

bleven langer dan voorheen: zij bleven gemiddeld 3,1 nachten per verblijf in Brabant, terwijl pre-corona 2,7 nachten gebruikelijk was. In de eerste cijfers van 2021 (t/m september) zien we de gemiddelde verblijfsduur oplopen naar 3,4 nachten.

- ✎ **Minder bezoek aan horeca en recreatie:** Horeca en recreatie werden het meest geraakt in 2020, stelt Rabobank. Als gevolg van de lockdown en capaciteitsbeperkende maatregelen zagen de attractieparken, dierentuinen, musea, theaters, bioscopen en horeca hun omzet stevig teruglopen. Zo vond de Tilburgse Kermis plaats met slecht 55 attracties in plaats van 200. De Efteling zag het aantal bezoekers halveren en moest zo'n 17 miljoen euro verlies incasseren. (Sport)evenementen, festivals en concerten werden uitgesteld of geannuleerd.
- ✎ **Toename lokaal- en natuurbezoek:** In 2020 bleven Nederlanders dichterbij huis. Ze verbleven en recreëerden meer in de eigen omgeving. De lokale leefomgeving werd belangrijker en meer mensen trokken de natuur in. Dat leidde tot toenemende druk op de natuur. Om in die toenemende vraag naar natuur te voorzien, maar ook regie te houden op drukke en goede alternatieven voor drukke plekken te bieden, lanceerde VisitBrabant in 2020 de Druktemeter.
- ✎ **Beleving en gastvrijheid:** onderzoek onder Nederlanders wijst uit dat in 2020 78% van de ondervraagden geen negatiever beeld van Brabant heeft gekregen, als gevolg van het uitbreken van de pandemie in onze provincie. Bij 22% van de ondervraagden was dit wel het geval. Daarom bleven we inzetten op het profileren van Brabant als aantrekkelijke bestemming voor kwaliteitsbezoekers, met gunstige resultaten voor binnenlands bezoek aan Brabant (zie 3. Monitoring 2021).

3. Monitoring 2021 – eerste resultaten

De impact van corona op de toeristische kengetallen

Samengevat: Recordcijfers in zomerperiode, maar – als gevolg van sterk teruglopend bezoek uit het buitenland – blijft 2021 (t/m Q3) achter bij dezelfde periode 2019.

Zomer 2021

- ✎ Noord-Brabant liet deze zomer wederom recordcijfers zien qua gasten en overnachtingen, die boven het niveau liggen van de periode pre-corona. In de zomer van 2021 telde Brabant het hoogst aantal gasten en overnachtingen sinds de eerste meting van het CBS in 2012.
- ✎ Deze toename komt geheel voor rekening van binnenlandse gasten. Het bezoek van buitenlandse gasten loopt verder terug ten opzichte van de zomer van 2020.
- ✎ De gemiddelde verblijfsduur in Noord-Brabant nam toe. Blijkbaar hebben Nederlanders hun (voorgenomen) vakantie in het buitenland, wederom vervangen door een lange vakantie in eigen land.

2021 tot en met september

- ✎ Vergelijken we 2021 t/m Q3 met dezelfde periode in 2020, dan zien we een toename van het totale aantal gasten (+13%) en overnachtingen (+22%). Deze toenames lijken te duiden op een beginnend herstel van de markt in Brabant, en zijn positiever dan de landelijke cijfers.
- ✎ Vergelijken we 2021 t/m Q3 met dezelfde periode in 2019 (pre-corona), dan zien we dat het totale aantal gasten (-25%) en overnachtingen (-9%) nog achterblijft.
- ✎ Binnenlands toerisme krabbelt op: het aantal overnachtingen van binnenlandse gasten ligt in de eerste drie kwartalen van 2021 al hoger dan in dezelfde periode 2019 (+13%). Het aantal binnenlandse gasten zélf, ligt echter nog iets onder het niveau van 2019 (-5%). Dit betekent dat de binnenlandse gasten die wel naar Brabant kwamen, langer verbleven dan 'gebruikelijk'.
- ✎ Inkomend toerisme loopt verder terug: in 2020 zagen we een sterke terugval van het aantal buitenlandse gasten en overnachtingen. In de eerste drie kwartalen van 2021 zet deze daling verder door: het aantal gasten ligt 71% lager en het aantal overnachtingen 69% lager dan in dezelfde periode in 2019.

Kortom

- ✎ In de eerste drie kwartalen van 2021 zien we het aantal gasten en overnachtingen weer toenemen, maar er is nog geen sprake van volledig herstel. Beginnend herstel zien we op de binnenlandse markt. De buitenlandse markt bereikt een dieptepunt. Dat heeft zeer negatieve gevolgen voor de bestedingen en bedrijvigheid in Brabant. Om het voorzieningenniveau in Brabant op peil te houden is groei van de buitenlandse bezoeker noodzakelijk.

VISIT BRABANT

Wat valt ons nog meer op in de eerste drie kwartalen van 2021?

- ✎ **Binnenlands toerisme bijna terug op pre-corona niveau, inkomend toerisme loopt verder terug:** In 2021 (t/m Q3) telde Brabant 2,5 miljoen gasten (toeristisch en zakelijk, binnenlands en buitenlands), die samen bijna 8,3 miljoen overnachtingen doorbrachten in de provincie. Dat ligt nog ruim onder het niveau van 2019, maar qua overnachtingen zal 2021 zeker hoger uitkomen dan 2020. De samenstelling van toerisme in Brabant, is echter wel heel anders dan in pre-coronajaren:
 - *Verdieping: in heel 2020 telde Brabant 2,7 miljoen gasten en 8,1 miljoen overnachtingen. In de eerste drie kwartalen van 2021 wordt al bijna hetzelfde aantal gasten behaald, namelijk 2,5 miljoen gasten, en zelfs meer overnachtingen: 8,3 miljoen overnachtingen. Hiermee lijkt er sprake te zijn van beginnend herstel.*
 - *Het beginnende herstel van gasten en overnachtingen in Brabant komt volledig voor rekening van binnenlandse gasten. Het inkomend toerisme laat een verdere daling zien.*
- ✎ **Verschuiving van herkomstland:** de veranderende samenstelling van toerisme in Brabant zien we in de verhouding van de herkomstlanden: in de eerste drie kwartalen van 2021 was 12% van de gasten uit het buitenland afkomstig. In een 'normaal' jaar (2019) is dat 30%.
 - *Verdieping: in 2019 kwam 21% van alle buitenlandse gasten in Brabant uit Duitsland. In de eerste drie kwartalen van 2021 was dat meer: 23%. Bij België zien we een vergelijkbare ontwikkeling. In 2019 kwam 35% van alle buitenlandse gasten in Brabant uit België, in de eerste drie kwartalen van 2021 was dat 39%.*
 - *Oftewel: het buitenlands bezoek daalde, ook uit Duitsland en België, maar deze 'dichtbij-markten' namen wel in belang toe. Het bezoek uit onze buurlanden daalde minder sterk dan vanuit overige landen.*
- ✎ **Verschuiving van logies:** net als in 2020 gaven toeristen de voorkeur aan vakanties in relatief 'veilige' accommodaties, met eigen voorzieningen. We zien een lichte verschuiving van het bezoek aan de stad naar het buitengebied. Het aandeel van hotels op de Brabantse vakantiemarkt nam (qua gasten) iets af, net als het verblijf in groepsaccommodaties. Het aandeel van kampeerbedrijven en vakantieparken nam juist toe.
- ✎ **Verblijfsduur nam toe:** De gemiddelde duur per verblijf in Brabant (en Nederland) nam toe ten opzichte van de pre-corona jaren; mogelijk omdat Nederlanders hun geplande, lange vakantie in het buitenland vervangen door een vakantie in eigen land.
- ✎ **Behoud van positie:** Als we de omvang van het aantal gasten en overnachtingen in Brabant benchmarken met de andere provincies in Nederland, dan zien we dat Brabant in de eerste drie kwartalen van 2021 zowel bij gasten als overnachtingen de 5^e positie in de ranglijst van provincies heeft. Brabant behoudt hiermee de positie van 2020.
- ✎ **Zakelijk toerisme loopt verder terug:** bovengenoemde cijfers gaan over zowel toeristisch als zakelijk bezoek aan Brabant in alle logies. Het CBS stelt ook cijfers beschikbaar over specifiek de zakelijke overnachtingen bij hotels (over het totaal van zowel binnenlandse als buitenlandse gasten). Daaruit blijkt dat het zakelijk toerisme in Brabantse hotels in de eerste drie kwartalen van 2021 6% lager ligt dan in dezelfde periode 2020. Landelijk was er sprake van een daling van 15%. Ondanks de afname behoudt Brabant de 3^e positie in Nederland qua aantal zakelijke overnachtingen in hotels.
- ✎ **Impact op bestedingen en werkgelegenheid:** De impact van de pandemie op de bestedingen en werkgelegenheid in Brabant is voor 2021 nog niet becijferd, maar het is aannemelijk dat de sector bestedingen misloopt als gevolg van het wegblijven van buitenlandse gasten, die doorgaans hogere bestedingen doen dan binnenlandse gasten. Uit eerste cijfers van LISA blijkt dat het aantal banen bij toeristisch-recreatieve bedrijven in Brabant afnam (-4%), terwijl landelijk sprake was van stabilisatie (+0,8%).

VISIT BRABANT

- ✎ **Dagrecreatie: meer in natuur, dichterbij huis:** als gevolg van de pandemie gaan Nederlanders dichterbij huis eropuit. Dat zien we terug in de populariteit van fiets- en wandelroutes in Brabant, en ook in het natuurbezoek. Natuurmonumenten stelde dat hun cijfers – bezoekers, downloads van routes, lidmaatschappen en vignetten – een historisch hoge groei laten zien. Dit leidt echter ook tot drukte en krantenkoppen als: “Gezellig druk in Brabantse bossen” en “Enorm druk in natuurgebieden” (Omroep Brabant). Ook wint natuurbeleving aan populariteit onder jongeren. Ruim 46 procent van de jongeren geeft aan nu vaker een natuurgebied te bezoeken dan vóór corona. Bijna 84 procent van hen heeft de intentie ook na corona vaker van de natuur te genieten (Breda University of Applied Sciences (BUAs) in opdracht van Van Gogh Nationaal Park).

4. Verwachtingen toekomst

Lange termijn prognoses zijn gunstig, ondanks onzekerheden op korte termijn

Voorgaande analyses onderstrepen: de coronapandemie heeft een grote impact op het (inter)nationale toerisme. Als gevolg van reisbeperkingen en capaciteitsbeperkende maatregelen bleven in 2020 en 2021 veel bedden leeg. Tegelijkertijd zien we ook dat de reislust blijft: zodra het kán, trekken Nederlanders eropuit – ook in Noord-Brabant. Wel blijft men voorzichtig: reizigers geven meer dan voorheen de voorkeur aan vakanties in eigen land, autovakanties, vakanties in een zelfstandige accommodatie (of kampeerplaats met eigen toilet) en vakanties in een natuurlijke omgeving.

Impact op consumentengedrag

- ✎ Een vakantie in eigen land blijft ook in 2022 populair. Bijna de helft van de Nederlanders verwacht hun zomervakantie in eigen land door te brengen.
- ✎ Een ruime meerderheid van de Nederlanders (64%) verwacht dat de plannen voor hun zomervakantie in 2022 afhankelijk zijn van de ontwikkelingen van de pandemie.
- ✎ Veiligheid en zekerheid spelen meer dan voorheen een rol bij vakanties, zegt de helft van de Nederlanders. Er is een toegenomen waardering voor het feit dat een vakantie de mogelijkheid biedt er echt even tussen uit te zijn (Update Vakantiemonitor, NBTC, 2021).

Impact op de sector

Op het moment van schrijven zijn dit de actuele, landelijke verwachtingen:

- ✎ In 2021 groeit het binnenlands toerisme, ten opzichte van (het eerste coronajaar) 2020. De eerste cijfers van 2021 tot en met september onderschrijven dat, ook voor Brabant. Het binnenlands toerisme is in 2022 naar verwachting weer op het niveau van 2019.
- ✎ Qua samenstelling is het toerisme echter wezenlijk anders dan in 2019: er hebben zich veranderingen voorgedaan naar bestemmingen en accommodatietypen. Er wordt meer bij bungalowparken en campings verbleven, en minder bij (grote, stedelijke) hotels en groepsaccommodaties. Ook wordt er substantieel minder zakelijk in eigen land gereisd.
- ✎ Het inkomend toerisme daalt in 2021 nog verder ten opzichte van 2020. In 2022 zal zich dat naar verwachting langzaam beginnen te herstellen. Het inkomend toerisme zal echter vóór 2024 nog niet weer op het niveau zijn van 2019.
- ✎ Bezoek uit onze buurlanden België en Duitsland zal zich eerder herstellen dan bezoek uit verder weg gelegen landen (NBTC, 2021). Dit kan gunstig uitpakken voor Brabant, gezien de nabijheid van deze markten. Zo biedt de Duitse markt nog veel kansen voor Brabant, stelt Jos Vranken, directeur van het NBTC: *“Het Brabantse aanbod past goed bij deze bezoekers en het zijn waardevolle gasten voor Brabant. De afgelopen jaren [pre-corona] was al een mooie groei te zien van het aantal bezoekers uit*

VISIT BRABANT

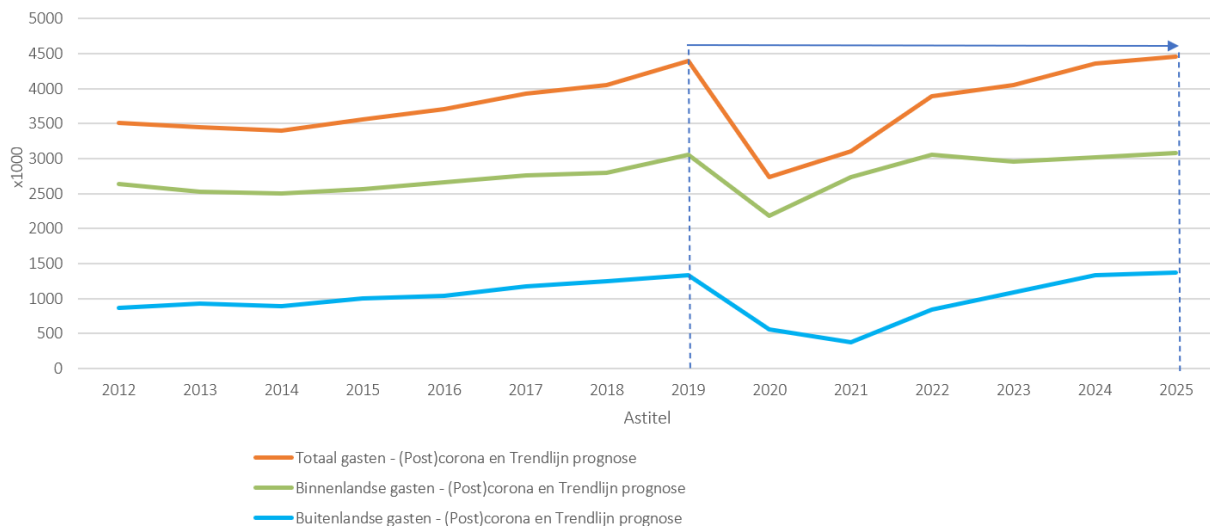
Duitsland, mede door de gezamenlijke campagnes, de vele publicaties over Brabant en de inzet op Duitstalige informatie voor gasten. De komende jaren is daar nog meer potentieel uit te halen.”

- De reiswereld zal er nog enkele jaren ingrijpend anders uitzien, als internationaal reizen gepaard blijft gaan met onzekerheden en risico's. Er worden goede tijden verwacht voor Nederlandse verblijfsrecreatieve bedrijven, omdat Nederlanders ook komende jaren nog liever in eigen land zullen blijven (NRIT, 2021). Op de lange termijn zal de sector zich herstellen en worden geen blijvende grote veranderingen verwacht (Trends & Tourism, 2021).

Prognoses toerisme in Brabant

Aan de hand van de landelijk geldende prognoses (zie paragraaf 'Impact op de sector'), kunnen we voorzichtig een doorkijk maken voor toerisme in Noord-Brabant. Figuur A laat de verwachte ontwikkeling zien van toerisme in Noord-Brabant, uitgaande van de huidige ontwikkelingen en de recente prognoses rondom het herstel van de sector na de coronapandemie.

Figuur A. Prognoses ontwikkeling gasten Noord-Brabant

Figuur A laat de volgende prognoses zien:

- Totaal gasten:** De oranje lijn laat het totaal van toerisme in Noord-Brabant zien aan de hand van het totaal aantal gasten. De percentages rechts in het figuur wijzen per prognose op de verwachte ontwikkeling in 2025 ten opzichte van 2019. De oranje lijn laat zien hoe toerisme zich naar 2025 kan ontwikkelen, rekening houdend met 1) de impact van de pandemie in 2020 en 2021 en 2) de huidige verwachtingen van het NBTC omtrent het herstel van toerisme na de coronapandemie (zie paragraaf 'Impact op sector'). De prognose is opgebouwd uit de prognoses voor binnenlandse gasten (groene lijn) en voor buitenlandse gasten (blauwe lijn):
- Binnenlandse gasten** (groene lijn): Hier zien we het werkelijke verloop van binnenlandse gasten in Brabant, tot en met september 2021. De rest van 2021 hebben we bijgeschat en gestaafd met prognoses van het NBTC. Binnenlands toerisme zal in 2022 naar verwachting weer op het niveau van 2019 zijn, wat terug te zien is in de prognose. Voor de jaren daarna ontbreekt het aan landelijke prognoses en houden we vooralsnog geen rekening met blijvende impact. In de prognose zet het binnenlands toerisme in Brabant zich in de periode 2022-2025 weer voort zoals pre-corona, uitgaande van de trendmatige ontwikkeling in 2012-2019. Zodoende schatten we in dat het binnenlands toerisme in Brabant in 2025 net iets boven het niveau van 2019 zal liggen.

VISIT BRABANT

- ✎ **Buitenlandse gasten** (blauwe lijn): Hier zien we het werkelijke verloop van buitenlandse gasten in Brabant, tot en met september 2021. De rest van 2021 hebben we ook bijgeschat en gestaafd met prognoses van het NBTC. Inkomend toerisme zal naar verwachting niet voor 2024 weer op het niveau van 2019 zijn, wat te zien is in de prognose. Voor de jaren daarna ontbreekt het aan landelijke prognoses en houden we vooralsnog geen rekening met blijvende impact. In de prognose zet het inkomend toerisme in Brabant zich in de periode 2024-2025 weer voort zoals pre-corona, uitgaande van de trendmatige ontwikkeling in 2012-2019. Zodoende schatten we in dat het inkomend toerisme in Brabant in 2025 iets boven het niveau van 2019 zal liggen.
- ✎ **Tot slot:** Hierbij moet opgemerkt worden dat niemand de toekomst kan voorspellen. We proberen de toekomst zo nauwkeurig mogelijk in te schatten, op basis van de huidig geldende prognoses. In de berekeningen zijn we uitgegaan van stapsgewijs herstel: het bezoek aan Brabant bouwt zich steeds verder op, met min of meer gelijke stappen. Er zijn ook andere scenario's denkbaar, zoals een herontdekking van Brabant als vakantiebestemming of een herontdekking van Nederland of juist een trek naar het buitenland ter compensatie van de afgelopen jaren. In alle gevallen, verwachten we dat continue inzet nodig is op destiniatiemanagement en -positionering om in de landelijke trends mee te komen.

5. Perspectief VisitBrabant

We kijken vooruit

Wat betekent dit voor VisitBrabant? Na bewogen jaren kijken we uit naar een zorgeloze, creatieve en inspirerende toekomst. We staan samen met honderden Brabantse partners – lokale en regionale toeristische marketingorganisaties, ondernemers, provincie, gemeenten en landelijke netwerken – en een enthousiast team voor de opgave om de vrijetijdsector in Brabant sterk te maken én de potentie daarvan beter te benutten. In 2022 bouwen we stap voor stap weer aan een stevige leisuresector, waarin veel te beleven is.

Hoe we dat gaan doen, hebben we beschreven in onze Meerjarenvisie 2022-2025, die hier in te zien is: [Meerjarenvisie VisitBrabant](#). Zie het als een uitnodiging om met ons van gedachten te wisselen om zo de plannen en activiteiten sterker te maken.

Want sámen maken we Brabant.

Bronnen

Voor het schrijven van dit document gebruikten wij de volgende bronnen:

- ✂ Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2021 – LDA, 2022
- ✂ Horeca en recreatie wacht herstel in 2021 maar zeker niet volledig – Rabobank, 2020
- ✂ Keiharde klappen voor de vrijetijdsindustrie – ABN AMRO, november 2020
- ✂ Rapportage Kwantitatieve gegevens monitoring vrijetijdseconomie Noord-Brabant – Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, december 2021
- ✂ Statistiek Logiesaccommodaties 2012-2021 – Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021
- ✂ Toekomstvisie Nederlandse vrijetijdsmarkt – Trends & Tourism, 2021
- ✂ Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2021 – NRIT et al., 2021
- ✂ Vakantie Sentiment Monitor november 2021 – NBTC, 2021
- ✂ Verblijfstoerisme in Nederland in 2021 & 2022 – NBTC team Intell & Insights, november 2021
- ✂ Verslag onderzoek sentiment en impact corona op toerisme en recreatie – VisitBrabant, juni 2020
- ✂ Werkgelegenheidscijfers banen en vestigingen Noord-Brabant – LISA, 2020